

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Jedwabnem
według stanu na 31.12.2020 roku**

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Banku Spółdzielczego w Jedwabnem

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania w tys. zł</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
BPS S.A.	1 083, 52	bankowa	nie
SSOZ	5 ,00	bankowa	nie
BPS S.A.	1 390,00	bankowa	nie

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji kredytowej zależy od kwoty kredytu, jego przeznaczenia, czasu kredytowania oraz prawdopodobieństwa braku jego spłaty.

Ryzyko portfela kredytowego zależne jest od ryzyka pojedynczych kredytów i współzależności między pojedynczymi kredytobiorcami; im mniejsza jest ta wzajemna zależność tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych kredytów przez kredytobiorców np. z tej samej branży.

1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmuje:
 - a) stosowanie standardów kredytowych przy uwzględnieniu rodzaju produktu kredytowego, przy czym standardy kredytowe to określone zasady kredytowania i normy zawarte w odpowiednich regulacjach kredytowych;
 - b) stosowanie zabezpieczeń prawnych;
 - c) ograniczanie wysokości kredytu poprzez jednostkowe limity zaangażowani;
 - d) badanie terminowości spłaty kredytu, ocenę sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy oraz ocenę zabezpieczeń;
 - e) przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw;
 - f) windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi;
 - g) monitoring kredytowy;
 - h) kontrolę kredytową.
2. Zarządzanie ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w odniesieniu do portfela kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:
 - a) dywersyfikacji oraz monitorowania i raportowania z tytułu koncentracji, związanego z możliwością zbyt dużego zaangażowania Banku:
 - wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - w tę samą grupę podmiotów w należnościach od podmiotów niefinansowych,
 - w tę samą branżę,
 - w ten sam produkt kredytowy,
 - w ten sam rodzaj zabezpieczenia,
 - b) monitorowania i raportowania ekspozycji na ryzyko kredytowe według klas ryzyka,
 - c) monitorowania ekspozycji kredytowych zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
 - d) monitorowania i raportowania wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone,
 - e) analizy migracji ekspozycji kredytowych pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka,

- f) monitorowania kredytów udzielanych pracownikom Banku, członkom Zarządu i członkom Rady Nadzorczej.

Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:

- a) Wdrożenie statystycznych metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne np. GUS dotyczące minimum egzystencji lub średniego miesięcznego wynagrodzenia także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych.
- b) Wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank.
- c) Zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”.
- d) Przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów.
- e) Udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku.
- f) Rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów.
- g) Analiza wskaźnika LtV przy kredytach zabezpieczonych hipotecznie.
- h) Analiza ilościowa i jakościowa podmiotów wnioskujących o kredyt.

Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:

- a) dywersyfikacja kredytów,
- b) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku,
- c) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
- d) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej, z uwzględnieniem analizy ilościowej i jakościowej portfela kredytowego,
- e) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
- f) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK),
- g) ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych.

W celu ograniczania skutków ryzyka Rada Nadzorcza Banku zatwierdza optymalny wskaźnik Dtl.

Analiza ryzyka kredytowego zawierająca analizę detalicznych ekspozycji kredytowych, wykorzystanie limitów, jakość i skuteczność procesów kredytowych, jakość struktury podmiotowej, produktowej, branżowej, zabezpieczeń prawnych oraz testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka koncentracji i DEK sporządzana jest raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz. Analiza ryzyka kredytowego

przedkładana jest Zarządowi w okresach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej Banku w okresach kwartalnych, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działania limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu. W przypadku przekroczenia ustanowionych limitów, Komórka monitorująca (Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz) informuje Zarząd Banku o stopniu przekroczenia limitu, przedstawiając jednocześnie wyjaśnienie przyczyn tego przekroczenia.

W przypadku przekroczenia obowiązujących limitów Zarząd Banku podejmuje działania, zmierzające do redukcji potencjalnego poziomu ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych; decyzje te, w zależności od rodzaju przyjętego limitu, winny dotyczyć:

- a) dywersyfikacji portfela kredytowego pod względem podmiotowym, produktowym, branżowym oraz zabezpieczeń otrzymanych,
- b) wzmocnienia kryteriów oceny zdolności kredytowej, oraz zwiększenia częstotliwości monitorowania efektów działań windykacyjnych w przypadku przekroczenia limitu dotyczącego udziału kredytów i pożyczek zagrożonych w kredytach i pożyczkach ogółem.

Ryzyko płynności

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

- a) płynności,
- b) bezpieczeństwa,
- c) rentowności.

Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.

Bank zarządza płynnością:

1. Bieżącą w tym dzienną i śróddzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego oraz Skarbu Państwa, zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych,
2. Płynnością krótko i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, co gwarantuje bezpieczeństwo w obszarze płynności.

Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
2. podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
3. codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

W Banku Spółdzielczym w Jedwabnem występują trzy podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- 1/ **Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania** – ryzyko wynikające ze struktury terminowej pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych instrumentów. Obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe),
- 2/ **Ryzyko bazowe** – ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności/wymagalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- 3/ **Ryzyko opcji klienta** – ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy bank lub jego klient może zmienić poziom i terminy przepływów pieniężnych. Może to być ryzyko wynikające z:
 - a) pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) – np. kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem pozostałej części kredytu lub zmiany charakteru oprocentowania (stałe/zmienne), różnego typu instrumenty dłużne zawierające opcje typu call lub put, dające możliwość wcześniejszego wykupu instrumentu;
 - b) domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp

procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta) – np. różnego typu depozyty bez oznaczonego terminu wymagalności, pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie, często bez żadnych kar.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

1. do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
2. do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego oraz wpływu na wartość ekonomiczną kapitału Banku (fundusze własne),
3. zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości i ewentualnego wpływu tych zmian na wartość ekonomiczną kapitału,
4. Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Celem systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym funkcjonującego w Banku jest:

- 1) utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne we wszystkich istotnych obszarach działalności Banku na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie, w ramach przyjętego apetytu na ryzyko, bez przekraczania tolerancji na ryzyko operacyjne,
- 2) zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
- 3) minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 4) wdrożenie i systematyczna weryfikacji procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wyniki Banku,
- 5) zapobieganie powstawania zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku,
- 6) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
- 7) zarządzanie bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczania możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Istotnym elementem ryzyka operacyjnego są systemy informatyczne i ich bezpieczeństwo.

Ryzyko w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego rozumiane jest jako wartość zależna od wpływu potencjalnych strat wynikających z niewłaściwego przetwarzania informacji i od prawdopodobieństwa wystąpienia takich strat.

Do szacowania ryzyka przyjęte zostały zalecenia zgodnie z ISO/IEC 27000:2009, w której opisane są wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem w bezpieczeństwie informacji.

W celu szacowania ryzyka Bank dokonuje systematycznej oceny zagrożeń i podatności przed i po zmaterializowaniu się zagrożenia.

Identyfikacja ryzyka w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego jest przeprowadzana każdorazowo w przypadku planowania istotnych zmian w systemach informatycznych i ich wykorzystaniu oraz w przypadku wdrożenia nowych technologii.

Bank rozróżnia następujące komponenty systemu teleinformatycznego:

- a. Sprzęt,
- b. Oprogramowanie,
- c. Sieć.

Ryzyko wyniku finansowego:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest elementem zarządzania ryzykiem biznesowym i obejmuje proces planowania, w tym planowania wieloletniego (strategia działania) oraz monitorowania wykonania planu.

Realizacja celu strategicznego w zakresie ryzyka biznesowego (w tym wyniku finansowego) odbywa się poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Angażowanie się Banku w lokalny rozwój poprzez współpracę z klientami i jednostkami samorządu terytorialnego,
2. Analiza potrzeb klientów i rozpoznanie możliwości ich zaspokajania,
3. Analiza konkurencji w zakresie rozwoju oferty oraz polityki cenowej,
4. Dostosowanie oferty produktowej oraz cenowej do oczekiwań klientów,
5. Zapewnienie konkurencyjności cen oferowanych produktów,
6. Elastyczność w zakresie konstrukcji produktów oraz negocjowania cen,
7. Prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym, udział w lokalnych imprezach (dożynki, dni Miasta itp.),
8. Aktywizacja sprzedaży poprzez szkolenia sprzedażowe, budowanie postaw prosprzedażowych,
9. Optymalizacja kosztów poprzez między innymi automatyzację procesów obsługi klienta oraz procesów sprawozdawczych.

Bank w ramach procesu planowania określa plany sprzedażowe, przeprowadza analizę czynników mogących mieć wpływ na wynik finansowy, tworzy plany działań awaryjnych mających na celu wypracowanie założonych wyników finansowych.

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno - finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

Ryzyko kapitałowe:

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów TIER, TIER podstawowy I i TIER II,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Poziom funduszy własnych:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.

3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,50%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 11,5%.
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej poziomu 13,5%, Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
 - 1) Wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu z zysku co najmniej 80% zysku netto,
 - 2) Analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
 - 3) Zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
 - 4) Zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe,
 - 5) Sprzedaż części portfela kredytowego.

Ww. działania mają za zadanie osiągnięcie wskaźników kapitałowych zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzanej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.

7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.
3. W ramach Polityki kapitałowej określone są limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono jednocześnie:
 - a) więcej niż 10% uznanych kapitałów Banku,
 - b) 10% uznanych kapitałów tych podmiotów.
7. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) oraz pozostałych wskaźników kapitałowych na poziomie nie niższym niż wymagany minimalny poziom regulacyjny zgodnie ze wskazaniem Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.

4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 14,00%;
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 10%,
 - b) pozostałe fundusze łącznie: minimum 90%;
 - 3) przeznacza co najmniej 80% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
 - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej;
 - 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 5% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 30% funduszu udziałowego Banku;
 - 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie od minimum 7% do maksymalnie 10% uznanego kapitału Banku;
 - 6) ogranicza zaangażowanie kapitałowe w kapitałowe instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach do poziomu maksymalnie 10% uznanych kapitałów Banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu,
4. Komitet kredytowy,
5. Komórka monitorująca ryzyko - Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz,
6. Stanowisko ds. zgodności,
7. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
8. Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Zasady strategii, polityki, procedury, instrukcje, metodologie,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,

Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

2. Adekwatność systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	26,58%
Ryzyko operacyjne	3,71%

3. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie sprawują żadnych funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu.

4. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Polityka zapewnienia odpowiedniości i różnorodności w składzie Zarządu oraz zapewnienia odpowiedniości osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jedwabnem i Polityka zapewnienia odpowiedniości w składzie Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego w Jedwabnem stanowią załączniki do niniejszej Informacji.

5. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Kredytowy, który wydaje opinie na temat transakcji kredytowych przed podjęciem decyzji kredytowych przez upoważnione osoby.
- Komitet Audytu, wyłoniony z Rady Nadzorczej.

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie:
 - a) procesu sprawozdawczości finansowej, na podstawie wyników badania sprawozdań finansowych,
 - b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
 - c) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;
- 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
- 3) informowanie rady nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Banku, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania;
- 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta,
- 5) wyrażanie zgody na świadczenie przez biegłego rewidenta, innego niż Związek Rewizyjny, którego Bank jest członkiem dozwolonych usług niebędących badaniem sprawozdania finansowego;
- 6) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- 7) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
- 8) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej;
- 9) przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji dotyczącej wyboru firmy audytorskiej zgodnie z politykami i procedurami, o których mowa w pkt 6 – 8;
- 10) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Banku.
- 11) Monitorowanie nieprawidłowości krytycznych wykrytych w ramach II linii obrony;
- 12) Monitorowanie wyników testowania pionowego stosowania mechanizmów kontrolnych oraz statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących;
- 13) Zatwierdzanie wysokości wynagrodzenia (w tym premii) kierującego komórką ds. zgodności;
- 14) Monitorowanie ryzyka braku zgodności na podstawie kwartalnych raportów komórki ds. zgodności;
- 15) Monitorowanie realizacji zadań przez komórkę ds. zgodności na podstawie rocznych raportów;
- 16) Opiniowanie raportu z audytu wewnętrznego, przeprowadzonego przez SSOZ;
- 17) Monitorowanie efektywności realizacji zaleceń audytu wewnętrznego na podstawie kwartalnych raportów komórki ds. zgodności;
- 18) Uczestniczenie w spotkaniach organizowanych przez KNF.

6. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- wyniki kontroli zewnętrznych i wewnętrznych,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka,
- 5) ocenę skuteczności i adekwatności zarządzania ryzykiem.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

Lp*	Pozycja	Kwota w tys. zł
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	362
2	Zyski zatrzymane	-
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	13 063
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	40
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	-
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	-
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	13 465
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	10
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	-
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	10
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu	-

	sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	-
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)	-
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	-
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	-
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	-
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	-
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	17
29	Kapitał podstawowy Tier I	13 448
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	-
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	-
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-

42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	-
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	-
44	Kapitał dodatkowy Tier I	-
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	13 448
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	-
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	-
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	-
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	-
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-
58	Kapitał Tier II	-
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	13 448
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	50 925
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	26,41
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	26,41
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	26,41
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	1 273
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1 273
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	-
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	-
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	-
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	2,50

72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	-
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	-
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	-
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	-
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	-
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Opis podstawowych składników funduszy własnych:

- 1) Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne – składa się z opłaconego funduszu udziałowego obejmującego udziały wpłacone przed 28.06.2013 r.,
- 2) Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy) – tworzony jest głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku. Fundusz ten zasila również wpisowe wpłacone zgodnie z statutem;
- 3) Fundusz ogólnego ryzyka bankowego – tworzony jest na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej. Fundusz tworzony jest na podstawie decyzji Zebrania

Przedstawicieli.

- 4) Skumulowane inne całkowite dochody – pozycja składa się z funduszu z aktualizacji wyceny, majątku trwałego oraz niezrealizowanego zysku i straty z aktywów dostępnych do sprzedaży,
- 5) Wartości niematerialne i prawne – pozycja obejmuje wartości niematerialne i prawne posiadane przez Bank w kwocie netto, pomniejszające fundusze własne.

Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

Bank nie posiada instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) koncentracji zaangażowania w akcje i udziały w podmiotach spoza sektora finansów.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;

- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku; dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe i operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującą w Banku Procedurą szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 80 %.

Na datę sporządzenia informacji relacja ta wynosiła 30,29%.

W 2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem w tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy w tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	119,43	9,56
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2 850,26	228,02
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	-	-
ekspozycje wobec instytucji	217,55	17,40
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4 183,11	334,65
ekspozycje detaliczne	4 617,56	369,40
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	28 468,24	2 277,46
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	-	-
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	-	-
ekspozycje kapitałowe	2 493,98	199,52
niewykonanie zobowiązania	263,23	21,06
inne pozycje	1 475,64	118,05
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		3 575,12

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy w tys. zł</i>
• kredytowe	3 575,12
• operacyjne	498,89
RAZEM	4 074,01

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

<i>Kategoria ekspozycji</i>	<i>wartość w tys. zł</i>	<i>Czy kategoria jest istotna tak/nie</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	14 251	TAK
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4 545	NIE
ekspozycje detaliczne	6 164	NIE
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	29 230	TAK
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	263	NIE

przy czym przyjmuje, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 20% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne kategorie ekspozycji.

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank nie dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na regiony geograficzne.

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

<i>Branża</i>	<i>wartość w tys. zł</i>	<i>Czy branża jest istotna tak/nie</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23 757	TAK
Górnictwo i wydobywanie	0	NIE
Przetwórstwo przemysłowe	2 310	NIE
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	NIE
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	353	NIE
Budownictwo	943	NIE
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	0	NIE
Transport i gospodarka magazynowa	0	NIE
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	316	NIE
Informacja i komunikacja	0	NIE
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	NIE
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4 428	NIE
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	NIE
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	NIE
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14 251	TAK
Edukacja	0	NIE
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	NIE
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	NIE
Pozostała działalność usługowa	0	NIE
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	NIE
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	NIE

przy czym przyjmuje, że branża, która stanowi przynajmniej 20% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych jest istotna.

Dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 4) podział na branże przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>wartość w tys. zł</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23 757
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14 251

Dla MŚP podział na branże przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>wartość w tys. zł</i>
Przetwórstwo przemysłowe	1 840
Budownictwo	943
Działalność związana z obsługą nieruchomości	2 173

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość w tys. zł</i>
do 1 miesiąca	808
1 – 3 miesięcy	2 014
3 – 6 miesięcy	2 779
6 – 12 miesięcy	5 989
1 rok – 2 lat	7 733
2 lata – 5 lat	17 949
5 lat – 10 lat	15 235
10 lat – 20 lat	2 588
powyżej 20 lat	17

przy czym dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 4) podział na terminy zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość w tys. zł</i>	
	<i>Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo</i>	<i>Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne</i>
do 1 miesiąca	676	37
1 – 3 miesięcy	1 024	335
3 – 6 miesięcy	1 513	314
6 – 12 miesięcy	2 476	1 524
1 rok – 2 lat	3 419	1 082
2 lata – 5 lat	7 539	4 448
5 lat – 10 lat	5 878	6 048
10 lat – 20 lat	1 232	463
powyżej 20 lat	0	0

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	0	0	113	0
<i>Wątpliwe</i>	0	0	0	0
<i>Stracone</i>	0	0	0	0

7. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

		a	b	C		d	e	f	g	h
			Wartość bilansowa brutto <i>(w przypadku ekspozycji w bilansie)</i> /kwota nominalna ekspozycji <i>(w przypadku ekspozycji pozabilansowych)</i>				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
			Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
					W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości				
1	Kredyty i zaliczki	0	0	0		0	0	0	0	
2	Banki centralne	0	0	0		0	0	0	0	
3	Instytucje rządowe	0	0	0		0	0	0	0	
4	Instytucje kredytowe	0	0	0		0	0	0	0	
5	Inne instytucje finansowe	0	0	0		0	0	0	0	
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0		0	0	0	0	
7	Gospodarstwa domowe	0	0	0		0	0	0	0	
8	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0		0	0	0	0	
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	0	0		0	0	0	0	
10	Łącznie	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

8. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania													
		a	B	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
			Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki	76 532	76 532	0	0	376	0	0	0	0			0
2	Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
3	Instytucje rządowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
4	Instytucje samorządowe	14 251	14 251	0	0	0	0	0	0	0			0
5	Instytucje kredytowe	21 834	21 834	0	0	0	0	0	0	0			0
6	Inne instytucje finansowe	436	436	0	0	0	0	0	0	0			0
7	Przedsiębiorstwa niefinansowe	4 560	4 560	0	0	376	0	0	0	0			0

8	W tym MŚP	4 560	4 560	0	0	376	0	0	0	0			0
9	Gospodarstwa domowe	35 451	35 451	0	0	0	0	0	0	0			0
10	Dłużne papiery wartościowe	30 596	30 596	0	0	0	0	0	0	0			0
11	Banki centralne	20 830	20 830	0	0	0	0	0	0	0			0
12	Instytucje rządowe	8 209	8 209	0	0	0	0	0	0	0			0
13	Instytucje kredytowe	1 557	1 557	0	0	0	0	0	0	0			0
14	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
15	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
16	Ekspozycje pozabilansowe												0
17	Banki centralne												0
18	Instytucje rządowe												0
19	Instytucje kredytowe												0
20	Inne instytucje finansowe												0
21	Przedsiębiorstwa niefinansowe												0
22	Gospodarstwa domowe												0
23	Łącznie	107 128	107 128	0	0	376	0	0	0	0	0	0	0

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)
	kolumny „h” oraz „i” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i” - przeterminowane >2 lata<=5 lat

9. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulo wane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługi wanych
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3			
1	Kredyty i zaliczki	76 532			376			129			113					0
2	Banki centralne	0			0			0			0					0
3	Instytucje rządowe	0			0			0			0					0
4	Instytucje samorządowe	14 251			0			0			0					0

5	Institucje kredytowe	21 834			0			0			0					0
6	Inne instytucje finansowe	436			0			0			0					0
7	Przedsiębiorstwa niefinansowe	4 560			376			0			113					113
8	W tym MŚP	4 560			376			0			113					113
9	Gospodarstwa domowe	35 451			0			129			0					0
10	Dłużne papiery wartościowe	30 596			0			0			0					0
11	Banki centralne	20 830			0			0			0					0
12	Institucje rządowe	8 209			0			0			0					0
13	Institucje kredytowe	1 557			0			0			0					0
14	Inne instytucje finansowe	0			0			0			0					0
15	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0			0			0			0					0
16	Ekspozycje pozabilansowe	57			0			0			0					0
17	Banki centralne															

18	Instytucje rządowe															
19	Instytucje kredytowe															
20	Inne instytucje finansowe															
21	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
22	Gospodarstwa domowe	57														
23	Łącznie	107 185			376			129			113			0	0	113

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

10. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
3	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>	0	0
4	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	0	0
5	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>	0	0
6	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>	0	0
7	<i>Pozostałe</i>	0	0
8	Łącznie	0	0

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych w tys. zł</i>
-	-

- 2) wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia lub stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35%:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa netto) dla których Bank stosuje technikę redukcji ryzyka kredytowego w tys. zł</i>
<i>Zabezpieczenia rzeczywiste</i>	
-	-
<i>Zabezpieczenia nierzeczywiste</i>	
-	-
Preferencyjna waga ryzyka 35%	-

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

VIII. Ryzyko rynkowe

Bank nie prowadzi działalności walutowej.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 498,89 tys. zł.

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> • <i>zyski kapitałowe</i> • <i>zamiar strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
akcje Banku Zrzeszającego	zamiar strategiczny	wg ceny nabycia
Udziały w SSOZ	zamiar strategiczny	wg ceny nabycia

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa w tys. zł</i>	<i>Wartość godziwa w tys. zł</i>
akcje Banku Zrzeszającego	1 084	1 084
udziały w SSOZ	5	5

Kwota zrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 0 tys. zł.

Kwota niezrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 0 tys. zł.

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 12 019 tys. zł i stanowi 10,82% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 100 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 1 047,4 tys. zł.

XII. Polityka wynagradzania

Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku stanowi załącznik do niniejszej Informacji.

XIII. Ryzyko płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza Banku:

- a. Nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- b. Zatwierdza Plan Strategiczny, Plan ekonomiczno-finansowy oraz Plan zgromadzenia oszczędności,
- c. Nie rzadziej niż raz na kwartał, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, oraz zapewnić, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów
- d. Określa akceptowany poziom ryzyka płynności i finansowania Banku (tzw. Apetyt na ryzyko),
- e. Pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania podejmowanym przez Bank,
- f. Rada Nadzorcza winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka.

- g. Rada Nadzorcza powinna przynajmniej raz w roku otrzymywać sprawozdania zarządu zawierające informację o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.

2. Zarząd Banku:

- a. Odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur), oraz za realizację Planu Strategicznego, Planu Operacyjnego łącznie z Planem ekonomiczno–finansowym Banku w zakresie ryzyka płynności i finansowania, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- b. Odpowiada za ustanowienie procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej, oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych,
- c. Dostosowuje strukturę organizacyjną Banku, oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności i finansowania do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, oraz profilu ryzyka banku,
- d. Precyzyjne i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności adekwatną do strategii działalności,
- e. Sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania,
- f. Odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- g. Odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności,
- h. Przeprowadza co najmniej raz w roku przeglądu polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz oceny mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej), niezbędne korekty i udoskonalenia,
- i. Zarząd Banku zarządza ryzykiem w Banku w ramach przypisanych mu obowiązków, oraz na poziomie działalności operacyjnej i poziomie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania przez Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz.

3. Prezes Zarządu:

Nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym (w tym ryzykiem płynności i finansowania) w działalności Banku. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za organizację i funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku.

4. Zespół Finansowo-Księgowy odpowiada za:

- a. Utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej:

- wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
- utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie,
- b. Bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku,
- c. Obliczanie i utrzymywanie poziomu nadzorczych miar płynności,
- d. Utrzymywanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku,
- e. Maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji (zapewnienie maksymalizacji dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności),
- f. Prawdliwość i bezpieczeństwo zawieranych transakcji.

5. Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz odpowiada za:

- a. Identyfikację zagrożeń mających wpływ na płynność finansową Banku, oraz dokonywanie pomiaru i kontroli ryzyka związanego z płynnością, zgodnie z procedurami ustalonymi przez Zarząd Banku,
- b. Uczestnictwo w opracowaniu polityki prowadzenia działalności – Planu Strategicznego Banku,
- c. Uczestnictwo w opracowaniu Planu ekonomiczno–finansowego oraz Planu zgromadzenia oszczędności, przy uwzględnieniu ustalonych limitów ostrożnościowych,
- d. Weryfikację planów awaryjnych komórek i jednostek organizacyjnych, w celu zapewnienia spójności działań,
- e. Realizację działań awaryjnych,
- f. Obliczanie nadzorczych miar płynności,
- g. Monitorowanie i analizowanie poziomu ryzyka płynności i finansowania,
- h. Opracowanie limitów dotyczących ryzyka płynności,
- i. Analizowanie wpływu obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności,
- j. Sporządzanie informacji zawierających ocenę ryzyka płynności i finansowania wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

6. Stanowisko sprawozdawczości odpowiada za zarządzanie płynnością śróddzienną obejmującą sporządzanie:

- a. Codziennie:
 - 1) Zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków,
 - 2) Kalkulacje nadzorczych miar płynności,
- b. Wykorzystanie limitów i ewentualne przekroczenia limitów wraz z opisem sytuacji.

7. Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- a. Realizacji Planu Strategicznego, Planu ekonomiczno–finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
- b. Realizacji Planu zgromadzenia oszczędności,
- c. Zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć

- niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
- d. Dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
 - e. Kształtowania pozytywnych relacji z klientem Banku.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez bazę depozytową oraz alokację nadwyżki finansowej po stronie aktywnej. Bank zakłada systematyczny wzrost poziomu środków pozyskiwanych od osób prywatnych, rolników indywidualnych i podmiotów gospodarczych. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest bowiem ściśle od poziomu stabilnych źródeł finansowania w Banku.

Bank zarządza płynnością śróddzienną, krótko-, średnio jak i długoterminową. Kluczowe znaczenia dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, które wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności. Struktura posiadanych przez Bank aktywów umożliwia elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych.

Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym.

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie ludności i budżetu. Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dłuższych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków, czyli tzw. Osadem na rachunkach.

Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank dąży do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.

Oprócz wspomnianych, Bank finansuje swoją działalność funduszami własnymi oraz depozytami pozyskanymi z Banku Zrzeszającego.

Bank Spółdzielczy w Jedwabnem jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A.. Bank Zrzeszający na rzecz Banku realizuje następujące działania tj. m.in.: prowadzi rozliczenia pieniężne Banku, prowadzi rachunki bieżące Banku, gromadzi nadwyżki środków pieniężnych (Bank Spółdzielczy w Jedwabnem zobowiązany jest lokować nadwyżki środków pieniężnych w Banku Zrzeszającym), oferuje możliwości zakupu za pośrednictwem Banku Zrzeszającego bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych, udziela w miarę potrzeb dopuszczalnego debetu w rachunku bieżącym, lokat oraz kredytów i pożyczek w ramach przyznanego limitu zaangażowania finansowego.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w ramach którego Uczestnicy wzajemnie gwarantują sobie płynność i wypłacalność, w szczególności poprzez funkcjonujący wewnątrz mechanizm pomocowy, w ramach którego Bank utrzymuje odpowiedni poziom

środków na rachunku Depozytu Obowiązkowego, dokonuje wpłat na Fundusz Zabezpieczający.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje m.in. następujące zadania:

- udziela pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- wyznacza minimalny zasób aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Depozytu Obowiązkowego),
- ustala limity ryzyka płynności w Systemie Ochrony,
- monitoruje poziom płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- prowadzi wymianę informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami.

Wielkość wskaźnika NSFR oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Wskaźnik NSFR	139%	brak
Wskaźnik LCR	409%	min 110%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:
(w tys. zł)

<i>Nazwa wielkości</i>	<i>Kwartał poprzedni (n-3)</i>	<i>Kwartał poprzedni (n-2)</i>	<i>Kwartał (n-1)</i>	<i>Kwartał kończący rok (n)</i>
Zabezpieczenie przed utratą płynności	14 053	22 290	21 277	30 132
Wpływy środków pieniężnych netto	6 207	7 808	7 548	7 361
Wskaźnik pokrycia wypływów netto	226%	285%	282%	409%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>od 7 dni do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	774	940	2 115
Luka bilansowa skumulowana	20 877	21 818	23 932

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota w tys. zł</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego		w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Depozytu Obowiązkowego	7 050	w sytuacji awaryjnej

Do głównych źródeł występowania ryzyka płynności i finansowania w Banku zalicza się:

- 1) Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
- 2) Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - b) Ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - c) Ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
- 3) Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) Ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) Ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- 4) Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- 5) Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku:
 - a) Wzrost aktywów niepracujących,
 - b) Brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - c) Zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego i samorządowego,
- ograniczanie depozytów największych deponentów (system limitów ostrożnościowych),
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

W celu ograniczenia ryzyka płynności winno stosować się poniższe zalecenia:

- 1) Kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
- 2) Utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
- 3) Wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), przy utrzymywaniu średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie;
- 4) Ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań;
- 5) Wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
- 6) Utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
- 7) Stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;

- 8) Pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
- 9) Trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
- 10) Wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
- 11) Kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Do podstawowych pojęć stosowanych w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności i finansowania należy zaliczyć:

- 1) **Bank** – Bank Spółdzielczy w Jedwabnem;
- 2) **Rada Nadzorcza** – Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Jedwabnem;
- 3) **Zarząd** – Zarząd Banku Spółdzielczego w Jedwabnem;
- 4) **Aktywa płynne** - aktywa łatwo wymienialne na gotówkę; do aktywów płynnych zalicza się w szczególności:
 - gotówkę w kasach i skarbcu,
 - rachunki bieżące złotowe i walutowe w Banku Zrzeszającym (z wyłączeniem rezerwy obowiązkowej),
 - lokaty typu O/N,
 - lokaty złotowe i walutowe z terminem zapadalności do 7 dni (niezablokowane),
 - pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności do 7 dni
 - instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni, (np. bony pieniężne, bony skarbowe, obligacje skarbowe, na które istnieje płynny rynek wtórny),
 - rozliczenia międzybankowe (strona Wn),
 - lokaty z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni (niezablokowane),
 - pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni,
 - instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w okresie powyżej 7 dni i do 30 dni, nie ujęte w podstawowej rezerwie płynności.
- 5) **Aktywa obciążone** - aktywa, które - w sposób wyraźny lub dorozumiany - są przedmiotem zastawu lub umowy o zabezpieczenie albo podniesienie jakości kredytowej danej transakcji. Takie wykorzystanie aktywów może być stosowane do pozyskania finansowania (np. papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, obligacje zabezpieczone, transakcje repo) lub do celów handlowych i zarządzania ryzykiem (np. instrumenty pochodne i pożyczki papierów wartościowych).
- 6) **Aktywa nieobciążone** - aktywa, które mogą być natychmiast wykorzystane przez bank jako przedmiot zastawu zabezpieczającego pozyskanie finansowania lub do celów handlowych lub zarządzania ryzykiem.
- 7) **Alternatywne źródła finansowania** - potencjalnie dostępne źródła płynności

wzmacniające zdolność banku do przetrwania zdarzeń kryzysowych. W zależności od charakteru, dotkliwości oraz okresu trwania zdarzenia kryzysowego, do potencjalnych źródeł finansowania można zaliczyć, przykładowo:

- a) przyrost depozytów,
 - b) wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
 - c) nowe emisje instrumentów dłużnych krótko- i długoterminowych,
 - d) transfery funduszy wewnątrz grupy, nowe emisje kapitałowe, sprzedaż spółek zależnych lub linii biznesowych,
 - e) ciągnięcie przyznanych linii finansowania,
 - f) kredyt lombardowy z banku centralnego.
- 8) **Analiza scenariuszowa** - polega na założeniu scenariuszy jednoczesnej zmiany wielu współwystępujących czynników ryzyka oraz badaniu ich wpływu na sytuację banku.
 - 9) **Analiza wrażliwości** - polega na założeniu zmian poszczególnych czynników ryzyka, a także kombinacji takich zmian oraz statycznym analizowaniu ich wpływu na sytuację banku.
 - 10) **Baza depozytowa** - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
 - 11) **Bufor płynnościowy** – aktywa płynne;
 - 12) **Depozyty stabilne (stałe)** - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie;
 - 13) **Depozyty niestabilne (zmienne)** - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności;
 - 14) **Duży depozyt** – jeden depozyt terminowy, którego wartość jest wyższa aniżeli 0,5 % depozytów terminowych ogółem;
 - 15) **Dzień sprawozdawczy** – dzień, na który Bank oblicza nadzorcze miary płynności, przy czym dla obliczeń nadzorczych miar płynności dniem sprawozdawczym jest każdy dzień roboczy;
 - 16) **Efekty drugiej rundy** - efekty wynikające z pogorszenia warunków ekonomicznych w sferze realnej gospodarki, które z pewnym opóźnieniem, w sposób pośredni, negatywnie oddziałują na bilanse banków, powodując pogorszenie kondycji finansowej całego sektora bankowego, m. in. poprzez obniżenie jakości aktywów, wzrost należności zagrożonych, obniżenie rentowności czy zwiększenie ryzyka niewypłacalności banku.
 - 17) **Kluczowe zobowiązania** - zobowiązania, z których niewywiązanie się w określonym terminie w ciągu dnia może stanowić zagrożenie dla reputacji banku lub jego działalności. Mogą obejmować zobowiązania, dla których istnieje określony termin w ciągu dnia, takie, które wymagają rozliczenia pozycji w systemach płatniczych i rozliczeniowych oraz takie, które są związane z działalnością na rynku, jak np. dostarczenie lub zwrot instrumentu rynku pieniężnego czy płatności depozytów uzupełniających.

- 18) **FTP (*fund transfer pricing*)** - mechanizm ustalania cen transferowych stosowany dla wszystkich istotnych rodzajów działalności oraz pozycji bilansowych i pozabilansowych do wewnętrznej wyceny płynności, pomiaru efektywności czy wyceny w ramach procesu analizy ryzyka i rentowności potencjalnych nowych produktów lub usług.
- 19) **Limity ostrożnościowe** – minimalna lub maksymalna granica określająca dopuszczalną wielkość pozycji lub wskaźnika, decydujących o poziomie limitowanego ryzyka płynności; limity ustalane są dla całego Banku, mają na celu zachowanie właściwego poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności;
- 20) **Luka płynności (kontraktowa)** - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzane na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie przepływów pieniężnych polega na ustaleniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz pozycji pozabilansowych poprzez zestawienie tych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w narastających przedziałach czasowych, licząc od daty sporządzenia zestawienia. Występowanie dodatniej/ujemnej różnicy pomiędzy sumą aktywów zapadających a sumą pasywów wymagalnych i pozycji pozabilansowych w danym przedziale czasowym wskazuje na utrzymywanie luki dodatniej/ujemnej;
- 21) **Luka płynności (urealniona)** - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m. in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów.
- 22) **Łatwa zbywalność** - możliwość zastawu bądź sprzedaży poszczególnych składników aktywów w sytuacji różnych zdarzeń kryzysowych bez ponoszenia dużych strat finansowych związanych z wymuszonym, natychmiastowym upłynnieniem. Zbywalność może być różna w zależności od scenariusza kryzysowego i czasu jego trwania. Niemniej jednak wyróżnić można pewne ogólne czynniki, które mogą zwiększać płynność danego składnika aktywów, w tym:
- a) czynniki związane z charakterystyką składnika aktywów:
 - niskie ryzyko rynkowe,
 - krótki termin zapadalności,
 - przejrzystość struktury i charakterystyki ryzyka,
 - łatwość i pewność wyceny,
 - duża skala emisji,
 - niska korelacja z innymi aktywami generującymi ryzyko,
 - b) czynniki związane z charakterystyką emitenta:

- wysoka wiarygodność kredytowa emitenta,
- c) czynniki związane z charakterystyką rynku:
 - istnienie rynku regulowanego dla danego rodzaju aktywów,
 - szeroka, zdywersyfikowana baza kupujących i sprzedających,
 - płynny rynek dla danego rodzaju aktywów,
 - dopuszczalność przez bank centralny jako zabezpieczenie,
- d) czynniki związane z działalnością banku:
 - obecność banku na danym rynku,
 - regularny obrót aktywami zaliczanymi do nadwyżki płynności,
 - niski wolumen utrzymywanych aktywów w stosunku do przeciętnych obrotów na rynku,
 - działanie banku pod własną marką.

- 23) **Nadwyżka płynności** – suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych.
- 24) **Pierwotny termin wymagalności** - termin wymagalności liczony od pierwotnej daty przyjęcia środków do pierwszego terminu, w którym zgodnie z umową depozytu deponent może podjąć środki; w przypadku, gdy środki można podjąć od określonego terminu, wymagalność depozytu ustalona jest na podstawie wymaganego okresu, który musi upłynąć, aby deponent mógł podjąć dany depozyt bez ponoszenia żadnych sankcji z tego tytułu; jeśli deponentowi przysługuje prawo wycofania depozytu w różnych terminach lub w różnych okresach, należy wykazać termin wymagalności zgodnie z pierwszą możliwą datą podjęcia środków;
- 25) **Płynność finansowa** - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach;
- 26) **Płynność śróddzienna** (bieżąca) - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu. Zasady zarządzania płynnością śróddzienną zawarte są w załączniku nr 4 do Polityki zarządzania ryzykiem płynności;
- 27) **Płynność krótkoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 28) **Płynność średnioterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 29) **Płynność długoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 30) **Płynność rynku (produktu)** - możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach;

- 31) **Podmioty regulowane** - zgodnie z ustawą o nadzorze uzupełniającym zaliczają się do nich w szczególności: banki, oddziały instytucji kredytowych, banki zagraniczne, zakłady ubezpieczeń, firmy inwestycyjne;
- 32) **Pozaukłowne „zobowiązania” banku** - zobowiązania, które w okresie sytuacji kryzysowej mogą powodować konieczność wspierania nieuwzględnionych w bilansie ani w zobowiązaniach pozabilansowych SPV. Podobnie, w okresie warunków skrajnych, obawa utraty reputacji może skłaniać bank do zakupu aktywów od funduszy rynku pieniężnego lub innych funduszy inwestycyjnych, którymi zarządza lub z którymi współpracuje.
- 33) **Rezerwa płynności** – aktywa zabezpieczające utrzymanie płynności płatniczej;
- 34) **Ryzyko finansowania** - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.
- 35) **Ryzyko płynności** - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat;
- 36) **Ryzyko płynności śróddziennej** - zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu
- 37) **Ryzyko płynności rynku (produktu)** - zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia znacznych strat finansowych na tych produktach;
- 38) **Test odwrócony** - polega na przyjęciu założenia wystąpienia negatywnych skutków zmaterializowania się ryzyka płynności oraz określeniu scenariuszy w ramach analizy scenariuszowej, które mogłyby do takich sytuacji doprowadzić.
- 39) **Termin płatności (zapadalności/wymagalności)** - termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;
- 40) **Transakcje zawierane na rynku hurtowym:**
- a) transakcje zawierane z podmiotami regulowanymi,
 - b) operacje dokonywane w ramach świadczenia usług pośrednictwa finansowego na rachunkach własnych w imieniu klienta.
- 41) **Wartość likwidacyjna lub pożyczkowa aktywów** - oszacowana wartość gotówki dostępnej dla banku, jeśli aktywa są upłynniane bądź wykorzystywane jako zabezpieczenie dla zabezpieczonego finansowania.
- 42) **Zarządzanie dostępem do rynku** - rozwój obecności na rynkach, na których bank może sprzedać aktywa lub wzmacnianie ustaleń (relacji) pozwalających bankowi na zaciąganie zobowiązań zabezpieczonych lub niezabezpieczonych. Wzmacnianie relacji z obecnymi i potencjalnymi inwestorami może odbywać się poprzez utrzymywanie odpowiedniej częstotliwości kontaktów oraz częstotliwości korzystania z danego źródła finansowania.
- 43) **Zdarzenia progowe** - zdarzenia związane z pozycjami pozabilansowymi, których wystąpienie uruchamia zawarte w umowach działania generujące zapotrzebowanie na

płynność. Zdarzenia progowe dotyczą w szczególności kontraktów pochodnych, transakcji sekurytyzacyjnych i związków ze spółkami specjalnego przeznaczenia (dalej: SPV - *special purpose vehicles*), udzielonych gwarancji i przyznanych linii kredytowych. Mogą obejmować np. zmiany uwarunkowań ekonomicznych, obniżenie ratingu kredytowego banku, ryzyko kraju, szczególne zakłócenia na rynku (np. papierów wartościowych), modyfikacje umów w wyniku zmiany przepisów prawnych, rachunkowych lub podatkowych oraz inne podobne zmiany. Wystąpienie zdarzeń progowych może warunkować m. in. uruchomienie klauzul wymagających likwidacji pochodnego kontraktu pozagiełdowego lub przedłożenia zabezpieczenia, konieczność uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w instrumentach pochodnych, konieczność przedterminowej spłaty w niektórych transakcjach sekurytyzacji aktywów, realizację udzielonych zobowiązań warunkowych lub konieczność sfinansowania ciągłych przyznanych linii kredytowych.

- 44) **Zdarzenia/sytuacje/warunki kryzysowe** - najbardziej dotkliwe scenariusze warunków skrajnych, które mogą wpływać na zdolność banku do sprzedaży aktywów lub ograniczyć dostęp zarówno do zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych źródeł finansowania. Mogą dotyczyć wyłącznie banku, całego rynku lub kombinacji tych czynników.
- 45) **Zdolność do kompensacji niedoborów** - plan utrzymywania nadwyżki płynności lub posiadania dostępu do źródeł płynności w stosunku do scenariusza warunków normalnych w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym oraz na wypadek realizacji scenariuszy skrajnych, jak również plan sposobów dalszego pozyskania płynności, czy to poprzez nowe źródła finansowania, przystosowanie działalności lub inne działania określone w awaryjnym planie płynności. Zdolność do kompensacji niedoborów zawiera nadwyżkę płynności i jest od niej znacznie szersza.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych

- 1) Instrumentami całościowego zarządzania ryzykiem płynności Banku są następujące globalne limity ostrożnościowe, ograniczające to ryzyko:

Wyszczególnienie	Limit
Wskaźniki płynności	
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	min 0,60
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	min 1,00
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	min 1,00
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	min 1,00
Wskaźnik płynności do 1 roku	min 1,00
Wskaźnik płynności do 2 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności do 5 lat	min 1,00

Wskaźnik płynności do 10 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności do 20 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	min 0,80
Wskaźniki zabezpieczenia płynności	
Aktywa płynne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	min 20
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%]	min 100
Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 100
Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 70
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Wskaźniki stabilności bazy depozytowej Banku	
Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%]	max 35
Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Kredyty i pożyczki otrzymane od sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Wskaźniki finansowania aktywów	
Depozyty od banków / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 100
Depozyty stabilne / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 90
Wskaźniki finansowania aktywów długoterminowych	
Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]	min 100
Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem wg wartości brutto [%]	max 65
Wskaźniki dotyczące pasywów Banku	
Zobowiązania bieżące / Pasywa [%]	brak
Zobowiązania terminowe / Pasywa [%]	min 15

2. Analizie i kontroli bieżącej podlegają wskaźniki wynikające z uchwały 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, i tak:
Jeśli suma bilansowa Banku nie przekracza kwoty 200 mln zł.:

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny/ limit ostrzegawczy
Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem (M1)	0,20	0,22
Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi (M2)	1,00	1,10

3. Oprócz powyższych limitów ostrożnościowych, analizie i kontroli podlegają następujące wskaźniki wynikające z rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych:

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny/limit ostrzegawczy
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR - Liquidity Coverage Ratio)	min.100%	min. 110%
Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	brak	brak

Bank posiada wewnętrzne procedury postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów płynnościowych, obejmujące m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych oraz wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko płynności do poziomów akceptowanych przez Bank.

Bank kieruje ofertę depozytową w znaczącej większości do sektora detalicznych klientów, który w kalkulacji wskaźnika LCR charakteryzuje się najmniejszymi wagami odpływu oraz posiada najwyższe wskaźniki osadu. Ryzyko płynności Bank uwzględnia również prowadząc odpowiednią politykę lokowania wolnych środków w aktywa płynne, w szczególności lokaty i płynne papiery wartościowe.

Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane przy ustalaniu i weryfikacji limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku, w procesie zarządzania ryzykiem, w szczególności w opracowywaniu awaryjnych planów płynności w procesie planowania strategicznego Banku oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności i na ich podstawie ustala założenia do przeprowadzania testów warunków skrajnych. Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka. Testy warunków skrajnych (ich założenia i scenariusze) podlegają przeglądom co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych, lub skali prowadzonej działalności częściej.

Wykorzystywane w Banku testy warunków skrajnych badają wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z uwzględnieniem następujących scenariuszy:

1. Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.
2. Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.
3. Test warunków skrajnych oparty o wskaźnik pokrycia wpływów netto.
4. Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku.
5. Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o **20 %**.
6. Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływów środków.
7. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego.
8. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego.
9. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych.

Bank sporządza testy warunków skrajnych w okresach miesięcznych. Wyniki testów warunków skrajnych są przedmiotem raportowania Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Plany awaryjne są częścią procesu analizy ryzyka płynności i finansowania w Banku. Powiązane one są z założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych. Plany awaryjne podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku, a w przypadku zmian warunków rynkowych lub skali prowadzonej działalności z większą częstotliwością.

W celu utrzymywania ryzyka płynności i finansowania na akceptowalnym poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania w Banku wyróżnia się:

- a) sprzedaż wysokopłynnych aktywów,
- b) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - ograniczenia akcji kredytowej,
 - sprzedaży części portfela kredytowego,
 - pozyskania finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - wykorzystanie mechanizmów pomocowych Systemu Ochrony Zrzeszania BPS,

- wprowadzenie nowych produktów depozytowych w celu zwiększenia poziomu bazy depozytowej Banku.

Polityka utrzymania rezerwy płynności stosowana w Banku ma na celu zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz nie przekraczanie limitów wewnętrznych oraz limitów wynikających z przepisów prawa.

Bank ma możliwość pozyskania środków z Banku Zrzeszającego oraz wykorzystania mechanizmów pomocowych funkcjonujących w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS (m.in. Depozyt Obowiązkowy).

Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania objęte zostało systemem sprawozdawczości zarządczej. Prezes Zarządu otrzymuje codziennie:

- a) zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków i wykorzystania limitów,
- b) kalkulacje nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika pokrycia wpływów netto (LCR),
- c) wykorzystanie limitów.

Prezes Zarządu Banku w okresach miesięcznych otrzymuje raport z zarządzania płynnością śróddzienną oraz raport z analizy ryzyka płynności. Zarząd Banku w okresach kwartalnych przekazuje Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej oraz ocenę ryzyka utraty płynności na jakie narażony jest Bank. Rada Nadzorcza z częstotliwością roczną otrzymuje sprawozdanie z realizacji polityki płynności i finansowania.

XIV. Dźwignia finansowa

1. Bank wyznacza wskaźnik dźwigni finansowej. Wskaźnik dźwigni finansowej oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.
2. Całkowita kwota ekspozycji wyliczona zgodnie z art. 429 Rozporządzenia obejmuje w szczególności następujące elementy:
 - 1) transakcje finansowania papierów wartościowych;
 - 2) instrumenty pochodne;
 - 3) niewykorzystane zobowiązania kredytowe, które można w każdym momencie bezwarunkowo anulować bez uprzedzenia;
 - 4) pozycje pozabilansowe związane z finansowaniem handlu o średnim/niskim ryzyku;
 - 5) pozycje pozabilansowe o średnim ryzyku związane z finansowaniem handlu i pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranym finansowaniem eksportu;
 - 6) inne pozycje pozabilansowe;
 - 7) pozostałe aktywa

3. Wskaźnik dźwigni wyliczany na koniec kwartalnego okresu sprawozdawczego i stanowi wartość procentową kapitału Tier I do całkowitej kwoty ekspozycji.
4. Bank wyznacza minimalny wskaźnik dźwigni finansowej na poziomie 5%, ostrzegawczy zaś na poziomie 3,30%.
5. Jeżeli poziom wskaźnika dźwigni finansowej, o którym mowa w ust. 3, jest niższy od 5%, Bank ustala kapitał wewnętrzny.
6. Kapitał wewnętrzny dla ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej Bank stanowi kwotę kapitału Tier I, niezbędną do uzyskania wskaźnika na poziomie 5%

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota w tys. zł</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	111 038
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	12
7	Inne korekty	-7
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	111 043

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>(w tys. zł)</i>		
<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	111 038
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-7
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	111 031
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	57
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-45
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	12
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	13 448
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	111 043
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	12,11

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

<i>(w tys. zł)</i>		
<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	111 031

EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	111 031
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	29 466
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	14 252
EU-7	Instytucje	22 120
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	29 230
EU-9	Ekspozycje detaliczne	6 155
EU-10	Przedsiębiorstwa	4 497
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	263
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	5 048

W roku 2020 wskaźnik dźwigni finansowej wyliczono zgodnie z art. 499 ust. 1 lit. a – kapitał TIER I wyliczony zgodnie z definicją ostateczną tzn. po zakończeniu okresu przejściowego.

W roku 2020 w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej Bank stosował Procedurę szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej. W roku 2020 w Banku zmiany wskaźnika dźwigni finansowej w większym stopniu zależały od zmiany sumy aktywów i pozycji pozabilansowych niż zmiany funduszy TIER I.

XV. Kontrola wewnętrzna

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku.

Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny i odpowiedzialny. Poprzez niezależność kontroli wewnętrznej rozumieć należy warunki działania kontroli wewnętrznej dające gwarancję, że kontrolujący bez żadnych zewnętrznych nacisków przeprowadza kontrole według ustalonych metod, dokonuje oceny stosowania mechanizmów kontrolnych oraz sporządza dokumentację pokontrolną. Niezależność umożliwia bezstronny i niedwuznaczny osąd działalności poddanej kontroli.

Obiektywność kontroli rozumiana jest jako niezależna od czynników pozamerytorycznych ocena dokonywana przez kontrolujących, co oznacza, że kontrolujący nie mogą być stronniczy i nie mogą uzależniać swojej opinii w kwestii kontrolowanego tematu od opinii innych.

Odpowiedzialność kontroli wewnętrznej oznacza dokonywanie prawidłowej oceny, adekwatności, skuteczności oraz efektywności i jakości wewnętrznych systemów Banku, co oznacza prezentowanie w dokumentacji pokontrolnej sprawdzonych zadań, które wymagają podjęcia działań naprawczych, unikanie nieudomówień i nieścisłości.

Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

Na pierwszą linię obrony (pierwszy poziom zarządzania) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli

ryzyka, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

Na drugą linię obrony (drugi poziom zarządzania) składa się niezależna ocena ryzyka sprawowana przez komórki organizacyjne przyporządkowane Prezesowi Zarządu, pełniącemu funkcję członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym.

Na trzecią linię obrony (trzeci poziom zarządzania) składa się działalność audytu wewnętrznego sprawowanego przez SSOZ BPS.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:

- 1) funkcję kontroli, na którą składają się mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji oraz monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej,
- 2) komórkę ds. zgodności, której zadania rozpisano w Regulaminie funkcjonowania Komórki ds. zgodności,
- 3) audyt wewnętrzny, sprawowany przez SSOZ BPS.

Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji. Funkcja kontroli realizowana jest na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.

Komórka do spraw zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie, prowadzenie i aktualizowanie matrycy funkcji kontroli. Zadania komórki ujęte są w Regulaminie funkcjonowania Komórki ds. zgodności zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą.

W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki do spraw zgodności. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności. Stanowisko do spraw zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej. Uczestniczy w posiedzeniach Zarządu Banku i w posiedzeniach Rady Nadzorczej w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z zapewnianiem zgodności.

Audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej danej jednostki. Polega na systematycznej i dokonywanej w uporządkowany sposób ocenie procesów zarządzania ryzykiem, kontroli i ładu organizacyjnego i przyczynia się do poprawy ich działania.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności na podstawie:

- 1) opinii Komitetu audytu,
- 2) informacji Zarządu,
- 3) okresowych raportów komórki ds. zgodności,
- 4) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 5) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),

- 6) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinii dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Formularz A – Aktywa					
		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	0		111 038	
020	Kredyty na żądanie	0	0	4 335	
030	Instrumenty udziałowe	0	0	1 089	0
040	Dłużne papiery wartościowe	0	0	30 596	0
050	w tym: obligacje zabezpieczone	0	0	0	0
060	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0	0	0
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	8 209	0
080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0	1 557	0
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0
100	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	0	72 331	0
120	Inne aktywa	0		2 687	
Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>		<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>	
		010		040	

130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank	0	0
140	Kredyty na żądanie	0	0
150	Instrumenty udziałowe	0	0
160	Dłużne papiery wartościowe	0	0
170	w tym: obligacje zabezpieczone	0	0
180	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0
190	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0
200	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0
210	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0
220	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	0
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0	0
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0	0
250	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe ogółem	0	0
Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania			
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>	<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0	0
Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

Załącznik

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jedwabnem niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko
02.07.2021 r.	Dariusz Duchnowski	Prezes Zarządu
	Ewa Krzemień	Wiceprezes Zarządu
	Joanna Leszczewska	Członek Zarządu